

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 112/09-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. R. (...), t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátkou JUDr. M. Š., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 Tpo/17/2008 z 25. júna 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. R. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2008 doručená sťažnosť M. R. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovoru“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tpo/17/2008 z 25. júna 2008.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v N. bolo proti sťažovateľovi *„vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov“*.

Následne sa na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) 17. júna 2008 konalo verejné zasadnutie, ktorého výsledkom bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 Tp 89/08, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Na uskutočnenom verejnom zasadnutí sťažovateľova obhajkyňa vyjadrila nesúhlas so skrátením 5-dňovej lehoty potrebnej na odbornú prípravu vo veci. Zároveň v mene sťažovateľa podala sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o jeho vzatí do väzby, v ktorej namietala *„aj formu procesného spôsobu... vzatie do väzby, kde zákon neustanovuje potrebu nariadenia verejného zasadnutia, ale len deklaruje uskutočnenie výsluchu obvineného“*. Ak však okresný súd podľa sťažovateľa rozhodoval na verejnom zasadnutí, nebol podľa neho *„daný súhlas na skrátenie zákonnej lehoty na prípravu, t.j. 5 pracovných dní“*.

Krajský súd sa podľa sťažovateľa v napadnutom uznesení vyjadril k uvedeným námietkam, keď skonštatoval, že lehotu piatich pracovných dní nemožno dodržať z dôvodu, že sudca pre prípravné konanie je povinný vypočuť zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od doručenia návrhu prokurátora a túto osobu vziať do väzby alebo prepustiť. Sťažovateľ sa s názorom krajského súdu stotožňuje čiastočne, a to v tom zmysle, že *„sudca pre prípravné konanie dodržal lehoty, počas ktorých možno obmedziť osobnú slobodu jednotlivca pred jeho vzatím do väzby“*, nesúhlasí však s právnym názorom krajského súdu, že *„5-dňovú lehotu na prípravu verejného zasadnutia v tomto prípade ani dodržať nemožno“*.

Sťažovateľ tvrdí, že ak si v jeho prípade „súd zvolil pre svoje konanie formu verejného zasadnutia, bol povinný dodržať lehotu podľa § 292 ods. 4 Tr. por.“. Keďže okresný súd takto nepostupoval, bolo povinnosťou krajského súdu revidovať jeho procesné pochybenie. Pretože sa tak nestalo, sťažovateľ je presvedčený, že uvedeným postupom krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv, a žiada, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vydal tento nález:

„Základné právo M. R. (...) podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo uznesením Krajského súdu Nitra 2Tpo/17/2008 zo dňa 25.06.2008 porušené.

Uznesenie Krajského súdu Nitra 2Tpo/17/2008 zo dňa 25.06.2008 sa zrušuje. Ústavný súd SR nariaďuje, aby bol M. R. (...) bezodkladne prepustený z väzby na slobodu.

M. R. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia 3.176,- Sk (slovom šesťtisíc sedemstotridsať dva slovenských korún), ktoré je Krajský súd Nitra povinný zaplatiť na účet advokátky JUDr. M. Š.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania veci vyžiadal vyjadrenie krajského súdu, ktoré mu bolo doručené 28. augusta 2008. Krajský súd v ňom uviedol:

*«Z trestného spisu, vedeného na súde I. stupňa... je zistiteľné, že
- sudkyňa pre prípravné konanie, po doručení už označeného návrhu o 16:00 hod.,
dňa 14. júna 2008... požiadala faxom dňa 16. júna 2008 o vydanie obvineného mimo celu
na výsluch, určený na deň 17. júna 2008, o 10:00 hod.*

*Zo zápisnice o verejnom zasadnutí vyplýva, že sa ho, okrem obvineného, zúčastnila
ním zvolená obhajkyňa..., ktorá, až v jej vyjadrení sa k návrhu krajského prokurátora v Nitre,
uviedla (okrem iného), že „Pokiaľ sa dnešné konanie robí formou VZ, nesúhlasím
so skrátením lehoty a pre krátkosť času po nahliadnutí do vyšetrovacieho spisu nie sme
schopní zaujať obhajobu ako takú...»*

Krajský súd ďalej skonštatoval, že *„sudkyňa pre prípravné konanie (§ 2 ods. 16, § 10
ods. 3 písm. a/ Tr. por.), pred rozhodnutím o vzatí obvineného do väzby, ho dňa 17. júna*

2008 vyslúchla a v ten istý deň podľa § 72 ods. 2 Tr. por., rozhodla o jeho vzatí do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.“.

Takýto postup bol podľa vyjadrenia krajského súdu v súlade s § 72 ods. 2 prvou, treťou a štvrtou vetou a § 87 ods. 2 prvou a druhou vetou Trestného poriadku a s čl. 5 ods. 4 a čl. 17 ods. 3 dohovoru.

Krajský súd v závere svojho vyjadrenia pripustil, že sudkyňa pre prípravné konanie pochybila, keď vypočula obvineného na verejnom zasadnutí, pretože „z už citovaných ustanovení Tr. por. nevyplýva povinnosť rozhodovať o návrhu na vzatie do väzby na verejnom zasadnutí“ a „pri splnení povinnosti rozhodnúť do 72 hod. od doručenia návrhu... nie je objektívne možné určiť termín verejného zasadnutia tak, aby obvinenému, obhajcovi, prokurátorovi zostala zachovaná lehota aspoň 5-tich pracovných dní na jeho prípravu“.

Na základe uvedeného je krajský súd toho názoru, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto navrhol, aby ju ústavný súd odmietol.

Právna zástupkyňa sťažovateľa sa s názorom krajského súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti nestotožnila a svoje stanovisko k vyjadreniu krajského súdu zaujala v podaní doručenom ústavnému súdu 25. septembra 2008, v ktorom uviedla:

„... krajský súd konštatoval pochybenie sudkyne pre prípravné konanie v tom, že bez určenia termínu verejného zasadnutia vypočula obvineného na verejnom zasadnutí, pričom zo žiadnych ustanovení Tr. por. nevyplýva povinnosť rozhodovať o návrhu na vzatie do väzby formou verejného zasadnutia, tak ako sme na túto skutočnosť poukázali v podanej sťažnosti.“

Na rozhodovanie o návrhu na vzatie do väzby postačovalo realizovať tento úkon formou výsluchu obvineného, pričom, ak súd, resp. sudkyňa pre prípravné konanie zvolila formu verejného zasadnutia, mala v súlade s ustanovením §-u 292 ods. 4 Tr. por. dodržať zákonom stanovenú lehotu na prípravu.

Máme za to, že s poukazom na čl. 17 ods. 2, 5 Ústavy SR, podľa ktorého nemožno nikoho stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, je potrebné podanú sťažnosť klienta /sťažovateľa/ prijať a v konaní vo veci samej sťažnosti vyhovieť.“

Ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00).

Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje osobám pozbaveným slobody právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody. Samotné konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru (ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody dotknutej osoby) musí mať charakter súdneho konania, ktoré okrem inštitucionálnych záruk nezávislosti a nestrannosti orgánu rozhodujúceho vo veci musí poskytovať garancie procesnej povahy primerané povahe pozbavenia osobnej slobody dotknutej osoby v konkrétnom prípade [napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Assenov a iní c. Bulharsko z 28. októbra 1998, rozsudok ESLP vo veci Wloch c. Poľsko z 19. októbra 2000]. Tieto záruky nemusia byť vždy nevyhnutne rovnaké ako procesné garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru týkajúceho sa rozhodovania vo veci samej (o oprávnenosti trestného obvinenia proti dotknutej osobe). Ak je dotknutá osoba pozbavená osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, musí byť vypočutá. Vždy musia byť zaručené kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní (napr. rozsudok ESLP z 25. marca 1999 vo veci Nikolova c. Bulharsko). V každom prípade však musí mať osoba vo väzbe možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou dožaduje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením

krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 17/2008 z 25. júna 2008, ktorým rozhodol o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 Tp 89/2008 zo 17. júna 2008.

Ústavný súd konštatuje, že z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu sa uvádza:

„Krajský súd v Nitre, ako súd nadriadený, podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorými sťažovatelia podali sťažnosť ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že čiastočne dôvodná je iba sťažnosť krajského prokurátora.

Po preskúmaní predmetnej veci bolo zistené, že dňa 13.6.2008 všetkým trom obvineným bolo vznesené obvinenie Krajským riaditeľstvom Policajného zboru Úradu justičnej a kriminálnej polície v N. pod sp. zn. ČVS: KRP-54/OVK-NR-2008 pre trestný čin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1 Tr. zák. Po vznesení obvinenia boli vypočutí všetci traja obvinení, pričom využili svoje právo a odmietli k veci vypovedať. Rovnako tomu bolo aj pri ich výsluchu pred sudkyňou pre prípravné konanie Okresného súdu Nitra.

V predmetnej veci boli doposiaľ zadovážené dôkazy, ktoré nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, v danom prípade vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák., a sú tu tiež dôvody na podozrenie, že skutok spáchali práve hore uvedení obvinení. Dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. aj podľa názoru nadriadeného súdu sú u všetkých troch obvinených dané, pretože je tu vzhľadom k okolnostiam daného prípadu dôvodná obava, že títo sa budú skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu alebo trestu.

Nadriadený súd zistil tiež, že u všetkých troch obvinených sú dané dôvody väzby aj podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. tak ako na ne poukázal krajský prokurátor....

Ďalší obvinený M. R. je stíhaný pre trestné činy lúpeže podľa § 9 ods. 2 k § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., ktoré trestné stíhanie na Okresnom súde Nitra beží od 13.9.1995. Okrem toho je proti nemu vedené trestné stíhanie pre zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. v konaní na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T 107/07.

Všetko toto sú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, že obvinení pri ponechaní na slobode by pokračovali v trestnej činnosti resp. v trestnej činnosti pokračujú. Vzhľadom k týmto skutočnostiam je preto u všetkých troch obvinených daný aj dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Ani nadriadený súd u obvinených nezistil dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., pretože neboli doposiaľ zistené žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu, že obvinení budú pôsobiť na svedkov alebo spoluobvinených a tak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Pokiaľ ide o určenie začiatku lehoty trvania väzby u všetkých troch obvinených, táto bola správne určená, t. j. od doby, kedy bola obmedzená osobná sloboda jednotlivým obvineným.

Vzhľadom k hore uvedeným skutočnostiam nadriadený súd preto napadnuté uznesenie súdu I. stupňa zrušil a sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.“

Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že predmetom konania pred okresným súdom, ako aj krajským súdom bolo rozhodovanie o vzatí sťažovateľa do väzby. V tomto zmysle bolo úlohou všeobecných súdov vysporiadať sa predovšetkým s otázkami, či skutok, pre ktorý je sťažovateľ stíhaný, je trestným činom, či existuje dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal sťažovateľ, a či existujú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce ďalšie trvanie väzby sťažovateľa.

Z citovaného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že krajský súd sa v súvislosti s rozhodovaním o vzatí sťažovateľa do väzby zaoberal všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa, ktoré uvádzal v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu zo 17. júna 2008, v ktorej žiadal aj o prepustenie z väzby na slobodu. Druhostupňový súd vychádzajúc z dovedy zisteného skutkového stavu vyhodnotil dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa a poukázal aj na skutkové okolnosti pretrvávania väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, čo v konečnom dôsledku viedlo k zamietnutiu žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu.

Z rozhodnutia krajského súdu nemožno vyvodiť, že by sa tento nevysporiadal s právne relevantnými argumentmi v súvislosti s rozhodovaním o väzbe sťažovateľa, a podľa názoru ústavného súdu sú tieto odôvodnenia ústavnoprávne akceptovateľné.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nepovažuje uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Tpo/17/2008 z 25. júna 2008 za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené.

K námietke vznesenej sťažovateľom aj v tejto sťažnosti, že okresný súd nepostupoval správne, keď rozhodoval na verejnom zasadnutí a nedodrжал procesné lehoty ustanovené Trestným poriadkom na prípravu verejného zasadnutia, krajský súd skonštatoval, že *„po zadržaní obvineného tento musí byť predvedený pred sudcu a musí byť vypočutý. Trestný poriadok v danom prípade nepredpisuje formu, akou má byť obvinený vypočutý. O výsluchu obvineného pred sudcom pri rozhodovaní o návrhu na vzatie do väzby stačí, aby bola vyhotovená zápisnica z tohto výsluchu.*

Súd sa nemôže stotožniť s námietkou, že neboli dodržané lehoty uvedené v § 292 ods. 4 Tr. por., ktoré vzhľadom k ustanoveniu § 87 ods. 2 Tr. por. ani dodržané nemohli byť, pretože sudca pre prípravné konanie je povinný vyslúchnuť zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od doručenia návrhu prokurátora a túto osobu vziať do väzby alebo prepustiť ak rozhodne o nevzatí do väzby.

Žiadne práva obvinených v danom prípade neboli porušené, pretože pri vzatí do väzby obvinení boli predvedení pred sudcu a vypočutí, čo je v súlade s článkom 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj s článkom 17 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.“

Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku vziať do väzby možno len obvinenú fyzickú osobu. Uznesenie o vzatí do väzby sa musí odôvodniť aj skutkovými okolnosťami. O väzbe rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. Pred rozhodnutím o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby musí byť obvinený vypočutý.

Podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku sudca pre prípravné konanie je povinný do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od prevzatia zadržanej osoby podľa odseku 1 a doručenia návrhu prokurátora na vzatie do väzby túto osobu vypočúť a rozhodnúť o jej vzatí do väzby alebo ju prepustiť na slobodu.

Podľa § 292 ods. 4 Trestného poriadku deň, čas a miesto verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojím návrhom podnet, osobe, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím, štátnemu orgánu starostlivosti o mládež, obhajcovi, splnomocnencovi alebo zákonnému zástupcovi, ako aj prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu; to neplatí pri sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby. Skrátiť lehotu možno len so súhlasom toho, v záujme koho je lehota ustanovená. U ostatných osôb, ktoré sa na verejné zasadnutie predvolávajú alebo o ňom upovedomujú, treba zachovať spravidla trojdňovú lehotu.

Ústavný súd vo svojej judikatúre štandardne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (napr. PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06 alebo IV. ÚS 96/07). Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).

Ústavný súd konštatuje, že nie je povinnosťou sudcu pre prípravné konanie rozhodnúť o vzatí obvineného do väzby na verejnom zasadnutí, jeho povinnosťou je vypočúť obvineného pred rozhodnutím o vzatí alebo nevzatí do väzby, o čom musí byť vyhotovená zápisnica.

Ústavne konformným výkladom už citovanej právnej úpravy tak treba podľa názoru ústavného súdu dospieť k takému záveru, že ak sudca pre prípravné konanie rozhodol o vzatí obvineného do väzby na verejnom zasadnutí pri zachovaní časových podmienok ustanovených jednak ústavou, ako aj Trestným poriadkom, bez zachovania 5-dňovej lehoty na prípravu verejného zasadnutia, poskytol tým sťažovateľovi nadštandardnú, teda nie bežnú ochranu jeho práva na osobnú slobodu. V prípade, ak by malo dôjsť k zachovaniu 5-dňovej lehoty na prípravu verejného zasadnutia, tak ako to žiada sťažovateľ, neboli by zachované lehoty ustanovené na vypočutie sťažovateľa ako obvineného, pri vzatí do väzby.

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, dokiaľ uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody. Rovnováha verejného a súkromného záujmu je dôležitým kritériom určovania primeranosti obmedzenia každého základného práva a slobody (PL. ÚS 7/96).

Preto sa ústavný súd v súvislosti s uplatnenou námietkou sťažovateľa plne stotožňuje s odôvodnením krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení, že *„žiadne práva... v danom prípade neboli porušené, pretože pri vzatí do väzby obvinení boli predvedení pred sudcu a vypočutí, čo je v súlade s článkom 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj s článkom 17 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky“*.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2009